

Blaming the Victim: Is Speculating on Causality a Jewish Value?

Rabbi Emanuel Feldman –
Tradition Spring, 2007

Is New Orleans destroyed? *That is because it was the "Big Easy" where there was no self-control, and "everything goes" was the philosophy of life. So God unleashed a hurricane that was out of control, and the Big Easy became the Big Uncasy. It was a clear case of measure for measure.*

If so, why was New York City, which is probably as licentious as New Orleans, not destroyed? *The answer is simple. New York contains yeshivot, and in that merit it was not destroyed.*

But why was New Orleans destroyed and Houston spared only a few weeks later? *New Orleans and its Mardi Gras are redolent of idol-worship.*

Did Katrina create refugees? *The reason for that is clear: God was wreaking vengeance on the USA because it pressured Israel to evacuate Gaza, which also created refugees.* If so, why New Orleans and not Washington or, more specifically, the State Department facilities? *For answer, see above.*

Does a bridge give way during the Israeli Olympics, crippling a number of athletes? *This is because they did not trouble to create bridges between themselves and their Creator.*

Does a dance floor collapse in the midst of a Jerusalem wedding, killing and maiming those who a few moments earlier were filled with the highest joy? *Clearly, this is because the Presence of God was not sufficiently stressed in their celebration.*

Does a school bus crash in Israel, killing and injuring many children? *That is because their parents did not have their mezuot inspected properly.*

I. Conflict

Are ten thousand residents forcibly expelled from their homes in Gaza, and their synagogues and cemeteries uprooted? *They had it coming to them, because they did not participate in the Jerusalem protests against the desecration of ancient Jewish graves, and also because they made a fetish out of love of the land above all else. Yes, they did study Torah, and yes, they did observe the mitzvot. But they were probably not sincere enough in their service of God.*

But if they deserved their punishment, why did God punish the USA since He wanted the settlers to be punished?

Well, I admit that occasionally we don't have all the answers.

תתמלאה הסאה

ברור הוא שהתשובה ברורה עד למאד. הק' ב"ח ניהל חשבון אחד לאחד, חשבון ארוך המשתרע על פני מאות שנים. עד שהצטבר לחש' בון של ששה מיליון יהודים וכך התרחשה השואה, כך צריך יהודי להאמין, ואם היהודי לא שלם בא' מונה ז', הוא כופר בעיקר, וחיבואר הפשוט הוא שאה עצה של הקב"ה, ואה בחכרה עונש. ואם לא נקבל את זה כעונש, הרי כאילו שאנו לא מאמרי נים בהקב"ה חי.

ולאחר השמדת הששה מיליון מתחיל חשבון חדש. עם עם ישראל, אין לנו מושג כלל על כמה שנים ישתרע חשבון זה, מתי תתמלא הסאה, אם שנה או שנתיים ואולי עשר שנים. הרי נוכחים אנו

השאלה הניצבת לפנינו עם כל הכאב על אב' דן ששה מיליון מאחינו בני ישראל. אין משפחה שלא סבלה מהשואה, אם הורים, או אחים, צאצ'אים, וסתם קרובים, כולם נפגעו מהשואה הנור'אה שנגזרה על עמנו. הלא דבר הוא, אנו לא נעצ'רים לרבע לשאול, מדוע זה קרה, וכי חי' הקב"ה נהוג באכזריות הרי הוא מלך חנון ורחום, מה זאת עשה חסם לנו הלא דבר הוא, האם זה בחי' נסם האם יש בכוחו של בשר ודם פרא אדם כחיטי' לר' ימש', להשמיד ששה מיליון יהודים? אם אנו סבורים כך, לקויים אנו באמונה בחשנות בורא העולם על בראוי.

אני שואל, איך וכיצד צריך יהודי לחשוב לנר' כח שואה נוראה כזו, בודאי יש חשבון לכל זה, חרי מאות בשנים לא קרה מקרה כזה כהשואה הנוראה הזו.

Rav Elazar Shach –
Yated Ne'eman, Dec.
29, 1990

1) שמות פרק לג פסוק יח-כ

ויאמר אני אעביר כל טובי על פניך וקראתי בשם יקוק לפניך וחסתי את אשר ויאמר הראני נא את כבודך: יאמר לא תוכל לראת את פני כי לא יראני האדם וחי: אכן ורחמתי את אשר ארחם: (Moses) said, show me your glory: (G-d) responds: 'I shall make my goodness pass before you, and I shall call out with the name before you; I shall show favor when I choose to show favor, and I shall show mercy when I choose to show mercy.': (G-d) said: you will not be able to see my face, for no human can see my face and live."

2) תלמוד בבלי מסכת ברכות דף ז עמוד א

בקש להודיעו דרכיו של הקדוש ברוך הוא ונתן לו, שנאמר: +שמות ל"ג+ הודיעני נא את דרכיך; אמר לפניו: רבונו של עולם! מפני מה יש צדיק וטוב לו ויש צדיק ורע לו, יש רשע וטוב לו ויש רשע ורע לו? אמר לו: משה, צדיק וטוב לו - צדיק בן צדיק, צדיק ורע לו - צדיק בן רשע, רשע וטוב לו - רשע בן צדיק, רשע ורע לו - רשע בן רשע

Moses requested to know the ways of G-d and G-d gave it to him as it says... which means, G-d why are there some righteous that you are good to and some that you are not, some evil ones who you are good to and some that you are not. G-d responded. The righteous that I am good to are the righteous the son of righteous people while the ones that I am not are righteous ones the son of evil ones.

3) איוב פרק מב פסוק ג

מי זה מעלים עצה בלי דעת לכן הגדתי ולא אבין נפלאות ממני ולא אדע: Who is it that would deny your council without knowledge? Therefore I declared, yet I understood nothing. It is beyond me to know!

4) משנה מסכת אבות פרק ד משנה טו

רבי ינאי אומר אין בידינו לא משלות הרשעים ואף לא מיסורי הצדיקים Rabbi Yanni said: 'we cannot account for the tranquility of the wicked or the afflictions of the righteous

5) פירוש המשנה לרמב"ם מסכת ברכות פרק ט משנה ז

' ונקודת הצדק בזה אין כח באדם להשיגה, כמו שאין בכח השכל האנושי להשיג הקיף ידיעתו יתעלה, וכבר הודיענו יתעלה שאין בכח תבונתנו להשיג חכמתו וצדקו בכל מה שעשה ויעשה והוא אמרו כי כאשר גבהו שמים מארץ כן גבהו דרכי מדרכיכם ומחשבותי ממשבותיכם. לכן סמוך על העיקר הזה ואל תטריד עצמך לחקור בענין זה, לפי שכל מי שחקר בענין זה מאנשי אמונתנו וזולתם לא השיג גדולות, אלא נשאר כמו שאומרים עליהם השלום צלל במים אדירים והעלה חרס

II. Prohibition of suggesting

6 תלמוד בבלי מסכת בבא מציעא דף נח עמוד ב

אונאת דברים. הא כיצד? אם היה בעל תשובה אל יאמר לו זכור מעשיך הראשונים, אם היה בן גרים אל יאמר לו זכור מעשה אבותיך, אם היה גר ובא ללמוד תורה אל יאמר לו פה שאכל נבילות וטריפות, שקצים ורמשים בא ללמוד תורה שנאמרה מפי הגבורה. אם היו יסורין באין עליו, אם היו חלאים באין עליו, או שהיה מקבר את בניו, אל יאמר לו כדרך שאמרו לו חבריו לאיוב +איוב ד'+ הלא יראתך כסלתך תקותך ותם דרכיך זכר נא מי הוא נקי אבד.

What is a 'verbal wrongdoing'? If someone was a penitent, don't say to him 'remember your past deeds'...if someone had suffering visited upon him, or if he had a disease upon him, or if he buried his children, one should not say to him in the way that the friends of Job said to him... 'do you recall anyone who was innocent that was ever lost without a trace?

III. But suggest they did?

7 תלמוד בבלי מסכת ברכות דף ה עמוד א

אמר רבא ואיתימא רב חסדא: אם רואה אדם שיסורין באין עליו - יפשפש במעשיו, שנאמר +איכה ג'+ נחפשה דרכינו ונחקורה ונשובה עד ה'; פשפש ולא מצא - יתלה בבטול תורה, שנאמר: +תהלים צ"ד+ אשרי הגבר אשר תיסרנו יה ומתורתך תלמדנו. ואם תלה ולא מצא - בידוע שיסורין של אהבה הם, שנאמר: +משלי ג'+ כי את אשר יאהב ה' יוכיח.

If a person sees afflictions falling on him he should examine his actions. If he examines and finds nothing, he should attribute it to neglect of Torah study. If he finds no neglect they are 'afflictions of Love.'

8 תלמוד בבלי מסכת ברכות דף ה עמוד ב

רב הונא תקיפו ליה ארבע מאה דני דחמרא, ... ואמרו ליה: לעיין מר במיליה. אמר להו: ומי חשידנא בעיניכו? אמרו ליה: מי חשיד קודשא בריך הוא דעביד דינא בלא דינא? אמר להו: אי איכא מאן דשמיע עלי מלתא - לימא. אמרו ליה: הכי שמיע לן דלא יהיב מר שבישא לאריסיה

Rav Huna had 400 barrels of wine become vinegar... They said to him 'have you examined your actions?' he responded 'if there is anyone here who knows of one of my actions let him speak.'

9 רמב"ם הלכות תעניות פרק א הלכה ב, ג

ודבר זה מדרכי התשובה הוא, שבזמן שתבוא צרה ויזעקו עליה ויריעו ידעו הכל שבגלל מעשיהם הרעים הורע להן ככתוב +ירמיהו ה'+ עונותיכם הטו וגו', וזה הוא שיגרום להם להסיר הצרה מעליהם: אבל אם לא יזעקו ולא יריעו אלא יאמרו דבר זה ממנהג העולם אירע לנו וצרה זו נקרה נקרית, הרי זו דרך

אכזריות וגורמת להם להדבק במעשיהם הרעים, ותוסיף הצרה צרות אחרות, These things are ways of repentance so that when a difficulty comes upon you, you shall call out knowing that it is caused by your evil actions...but if you will not call out and rather say that this just happened as part of the nature of the world and it is just happenstance, this is the way of cruel people and it will cause you to continue in the way of evil and will cause more difficulties.

Your inquiry into how I conduct My affairs cannot be addressed as long as you stand tall and erect upon the mountain top. Descend, lower yourself into the bedrock of existence, become as one with the material of which you are created. For a moment, withdraw from your own unique personhood. And then, as a second stage in your comprehension of My essence, I will cover your eyes. For only as your eyes are covered so that you know that you do not perceive anything, only then will you be able to discern a hint of My blinding shadow as it passes by. Only down there in the cleft of the rock, in the bowels of the mountain, crouching, stooped and bent over, with your mortal capacity to see impaired, can you be vouchsafed a fleeting glimpse of the mystery which is My essence.